

SISÄLLYS

ESIPUHE.....	V
1 HENKILÖSTÖHALLINTO	1
1.1 Henkilöstöhallinnon määrittely	1
1.2 Henkilöstöjohtaminen ja esimiestyö.....	2
1.3 Kirkollinen henkilöstöhallinnon ohjaus	5
1.3.1 Kirkkolaki ja kirkkojärjestys.....	5
1.3.2 Kirkon yleinen virka- ja työehtosopimus	5
1.3.3 Ohje- ja johtosäännöt	5
1.4 Tuomiokapitulin rooli henkilöstöhallinnossa	6
2 HENKILÖSTÖSTRATEGIA.....	7
2.1 Strategian määrittely	7
2.2 Perustehtävä ja toiminta-ajatus	7
2.3 Henkilöstöstrategia	8
2.4 Strategiaprosessi	10
2.5 Henkilöstöpolitiikka ja henkilöstösuunnitelmat	11
3 HENKILÖSTÖN KEHITTÄMINEN	13
3.1 Työn ja työyhteisön organisointi	13
3.2 Työhyvinvointi ja työkykyä ylläpitävä toiminta	14
3.3 Työnohjaus ja mentorointi	16
3.4 Henkilöstökoulutus	17
3.4.1 Kirkon henkilöstön ammatillisen osaamisen kehittämissopimus	19
3.4.2 Koulutuskorvaus	20
3.5 Perehdyttäminen	21
3.6 Henkilöstökertomus	22
4 KIRKON SOPIMUSJÄRJESTELMÄ	25
4.1 Virka- ja työehtosopimukset.....	25
4.1.1 Sopimuksiin liittyvät neuvottelut.....	26

4.1.2	Henkilöstöhallinnon kehittäminen osana sopimusjärjestelmää	27
4.1.3	Paikallinen sopiminen	27
4.2	Kirkon työmarkkinalaitos	28
4.3	Seurakunnan osuus sopimusjärjestelmässä	29
4.4	Palkka-asiamies	30
4.5	Luottamusmiesjärjestelmä	31
5	PALVELUSSUHTEET	35
5.1	Virka- ja työsuhde	35
5.1.1	Määräaikainen palvelussuhde	38
5.1.2	Tarvittaessa työhön kutsuttavat	39
5.1.3	Oppisopimuskoulutus	40
5.1.4	Palkkatuki	41
5.2	Virka vai työsuhde	42
5.3	Velvollisuudet ja oikeudet palvelussuhteessa	42
5.3.1	Työnantajan velvollisuudet	43
5.3.2	Työnantajan oikeudet sisäisiin työjärjestelyihin ..	45
5.3.3	Viranhaltijan ja työntekijän velvollisuudet	46
5.3.4	Työn ongelmatilanteet	49
5.4	Muu kuin palvelussuhde	50
5.4.1	Ostopalvelu	51
5.4.2	Palkkiotoimisuus	51
5.4.3	Toimituspalkkio	54
5.4.4	Opintoihin liittyvä työharjoittelu	55
5.4.5	Työkokeilu	55
5.4.6	Työllistymistä edistävä ammatillinen kuntoutus	56
5.4.7	Tukityöllistetyt ilman palvelussuhdetta	57
5.4.8	Vapaaehtoistyö	58
5.4.9	Luottamustoimi	59
5.4.10	Siviilipalvelus	59
5.5	Sivutoimi	61
6	HENKILÖSTÖN REKRYTOINTI	63
6.1	Henkilöstösuunnittelu	63
6.2	Palvelussuhteen täyttäminen	64
6.2.1	Hakumenettely	65

6.2.2	Kelpoisuus ja valintaperusteet	71
6.2.3	Valintapäätös	74
6.2.4	Rikosrekisteriotteen esittäminen	75
6.2.5	Koeaika.....	77
6.2.6	Papin virkojen täyttäminen.....	77
7	PALKKAHALLINTO	79
7.1	Kirkon yleinen palkkausjärjestelmä	79
7.2	Tehtäväkohtainen palkanosa	80
7.2.1	Vaativuusryhmä ja peruspalkka.....	81
7.2.2	Tehtävänkuvaus.....	81
7.2.3	Peruspalkan tarkistaminen.....	82
7.2.4	Viran tehtävien määräaikainen hoitaminen.....	82
7.3	Henkilökohtainen palkanosa	83
7.3.1	Vuosisidonnainen palkanosa.....	83
7.3.2	Harkinnanvarainen palkanosa.....	84
7.4	Kertapalkkio.....	86
7.5	Ylimmän johdon palkkausjärjestelmä	87
7.6	Tuntipalkkaisen palkkaus.....	87
7.7	Palkan maksaminen	88
7.8	Palkasta tehtävät tilitykset.....	88
7.8.1	Ennakonpidätys- ja sosiaaliturvamaksu	89
7.8.2	Eläkemaksu.....	89
7.8.3	Työttömyys- ja ryhmähenkivakuutusmaksu	89
7.8.4	Tapaturmavakuutusmaksu	90
7.8.5	Ammattiyhdistysjäsenmaksu.....	90
7.8.6	Ulosmittaus.....	91
7.9	Verovapaat henkilökuntaetuudet.....	91
7.10	Raportit ja tilastoinnit.....	93
7.10.1	Palvelussuhderekisteritiedot.....	93
7.10.2	Työssäkäynti- ja toimipaikkatiedustelu	93
7.10.3	Vuodenvaihteen raportit ja tilastot	93
7.10.4	Kuukausittaiset ja kausittaiset raportit	94
7.10.5	Muut raportit ja tilastot.....	94
8	TYÖAIKA	97
8.1	Työaikaa koskeva sääntely.....	98

8.2	Työaikasäännösten ulkopuolelle jäävä työ.....	98
8.2.1	Hengellisen työn viranhaltijat.....	99
8.2.2	Johtavassa tai itsenäisessä asemassa olevat	100
8.3	Työaikajärjestelmät	101
8.3.1	Yleistyöaika	102
8.3.2	Toimistotyöaika	102
8.3.3	Pitkän työpäivän korvaus.....	102
8.3.4	Neljän päivän työviikko	103
8.3.5	Työajan tasoittumisjärjestelmä	103
8.3.6	Tuntityö.....	103
8.3.7	Osa-aikatyö.....	104
8.3.8	Työajan erityistilanteita	105
8.4	Lepoajat.....	108
8.4.1	Viikoittainen vapaa-aika	108
8.4.2	Päivittäinen lepoaika	108
8.5	Erietyiset työaikajärjestelyt.....	109
8.5.1	Liukuva työaika	109
8.5.2	Työaikapankki	110
8.5.3	Hengellisen työn viranhaltijan ja työntekijän leirityö.....	112
8.5.4	Nuoret työntekijät	113
8.6	Säännöllisen työajan ylittäminen ja työaikakorvaukset ..	114
8.6.1	Lisätyö	115
8.6.2	Ylityö	115
8.6.3	Aatto- ja sunnuntaityö	116
8.6.4	Iltta- ja yötyö.....	116
9.	PALVELUSSUHTEEN KESKEYTYKSET	117
9.1	Virka- ja työvapaa	117
9.2	Perhevapaa	119
9.2.1	Äitiys-, erityisäitiys-, isyys- ja vanhempainvapaa	120
9.2.2	Hoitovapaa	121
9.2.3	Osittainen hoitovapaa	122
9.2.4	Tilapäinen hoitovapaa	123
9.2.5	Poissaolo pakottavista perhesyistä	123
9.3	Vuorotteluvapaa.....	123
9.4	Opintovapaa	125

9.5	Erietyiset palkalliset virka- ja työvapaat.....	126
9.6	Sairauspoissaolot.....	127
9.6.1	Sairaudesta johtuvan vapaan myöntäminen	127
9.6.2	Lääkärintodistus	128
9.6.3	Sairaudesta johtuvan vapaan keskeyttäminen	129
9.6.4	Vuosiloman siirtäminen sairaudesta johtuvan vapaan vuoksi.....	129
9.6.5	Sairausajan palkka.....	130
9.6.6	Työnantajan oikeus päivärahoihin	131
9.6.7	Osa-aikainen sairauspoissaolo (osasairauspäiväraha)	132
9.6.8	Sairauspoissaolojen hallintajärjestelmä.....	132
9.7	Lomauttaminen.....	133
9.8	Virantoimituksesta pidättäminen	135
10	VUOSILOMA.....	137
10.1	Vuosilomaan liittyvät peruskäsitteet.....	137
10.2	Vuosiloman pituus	138
10.3	Vuosiloman suunnittelu ja antaminen.....	138
10.4	Vuosiloman siirtäminen	139
10.5	Vuosiloman säästäminen	140
10.6	Lomapalkka, lomakorvaus ja lomarahat.....	140
11	MATKAKUSTANNUKSET	143
11.1	Matkakustannusten korvaaminen.....	143
11.1.1	Matkojen korvaamisperiaatteita	143
11.1.2	Matkustamiskustannukset.....	144
11.1.3	Korvauserusteet ja matkalasku	145
11.1.4	Matkaennakko.....	145
11.2	Virkamatka	146
11.3	Virkapaikka	147
11.4	Päivärahat	148
11.4.1	Kotimaanpäiväraha	148
11.4.2	Ulkomaanpäiväraha	148
11.4.3	Leiripäiväraha ja johtajalisä	149
11.4.4	Yömatkaraha ja majoittumiskorvaus.....	150

12	PUHELINKORVAUS	151
13	PALVELUSSUHTEEN PÄÄTTYMINEN	153
13.1	Päätymistavat.....	153
13.2	Irtisanoutuminen.....	154
13.3	Irtisanominen ja purkaminen.....	155
13.3.1	Varoitus.....	155
13.3.2	Kuuleminen	157
13.3.3	Työsuhteen irtisanominen henkilöön liittyvillä perusteilla	157
13.3.4	Virkasuhteen irtisanominen henkilöön liittyvillä perusteilla	159
13.3.5	Irtisanominen taloudellisilla ja tuotannollisilla (tuta) perusteilla (kollektiiviperuste)	160
13.3.6	Määräaikaisen palvelussuhteen irtisanominen..	162
13.4	Palvelussuhteen purkaminen	163
13.5	Koeaikapurku.....	163
13.6	Työsuhteen purkautuminen.....	164
13.7	Sopiminen työsuhteen päättämisestä	164
13.8	Eläke.....	164
13.8.1	Eläkkeen karttuminen	165
13.8.2	Vanhuuseläke.....	166
13.8.3	Vanhuuseläkkeen hakeminen ja alkaminen	166
13.8.4	Osa-aikaeläke ja osittainen varhennettu vanhuuseläke	166
13.8.5	Työkyvyttömyyseläke	167
13.9	Palvelussuhteessa olevan kuolema.....	168
13.10	Työtodistus.....	168
14	YHTEISTOIMINTA	169
14.1	Jatkuva yhteistoiminta.....	170
14.2	Yhteistoimintamenettely työvoiman käytön vähentämiseen liittyvissä tilanteissa (tuta-menettely).....	172
14.3	Yhteistoimintaorganisaatio	172
14.3.1	Yhteistyötoimikunta	173
14.3.2	Yhteistoimintakokous.....	174
14.4	Sisäinen viestintä.....	174

15	TYÖTURVALLISUUS	177
15.1	Työnantajan ja työntekijöiden vastuu.....	177
15.1.1	Työnantajan vastuu	177
15.1.2	Työntekijän vastuu.....	177
15.1.3	Työntekijän ilmoitusvelvollisuus.....	178
15.1.4	Henkilösuojaimet ja turvallisuuslaitteet	178
15.1.5	Työntekijän työstä pidättäytyminen.....	179
15.2	Työsuojeluhenkilöstö	179
15.2.1	Työsuojelupäällikkö	179
15.2.2	Työsuojeluvaltuutetut	180
15.3	Työsuojelun toimintaohjelma ja riskien arviointi	181
15.4	Työtapaturmat.....	185
15.4.1	Menettely työtapaturman sattuessa.....	188
15.4.2	Lakisääteinen tapaturmavakuutus	190
15.5	Henkinen työsuojelu.....	190
15.5.1	Hyvän kohtelun edistäminen	191
15.5.2	Päihdeongelmien käsittely	193
15.5.3	Työkyvyn hallinta, seuranta ja varhainen tuki...	195
16	TYÖTERVEYSHUOLTO	199
16.1	Lakisääteinen työterveyshuolto.....	199
16.2	Harkinnanvarainen työterveyshuolto.....	201
16.3	Työterveyspalveluiden järjestäminen	202
16.4	Työterveyshuollon sisältöä	203
16.4.1	Työpaikkaselvitys	203
16.4.2	Toimintasuunnitelma	203
16.4.3	Terveystarkastus	203
16.4.4	Yhteistoiminta ja tietojen antaminen.....	204
16.5	Työterveyshuollon kustannusten korvaaminen	205
16.6	Näyttöpäätelasit	205
16.7	Kuntoutus.....	206
17	TYÖPAIKKARUOKAILU	207
18	ETÄTYÖ	209

19	HENKILÖSTÖHALLINTOA KOSKEVAA MUUTA LAINSÄÄDÄNTÖÄ.....	213
19.1	Laki yksityisyyden suojasta työelämässä (työelämän tietosuojalaki).....	213
19.1.1	Henkilötietojen käsittely	213
19.1.2	Terveydentilaa koskevien tietojen käsittely	214
19.1.3	Luottotietojen käsittely	214
19.1.4	Huumausainetestit	215
19.1.5	Kameravalvonta	217
19.1.6	Sähköpostit.....	219
19.2	Tasa-arvolaki	221
19.2.1	Kiintiöperiaate.....	222
19.2.2	Syrjinnän kieltö	223
19.2.3	Tasa-arvosuunnitelma	225
19.2.4	Palkkakarttoitus.....	226
19.3	Yhdenvertaisuuslaki	227
19.3.1	Syrjinnän kieltö	227
19.3.2	Työssä ja työhön otettaessa	228
19.3.3	Syrjintäkieltö kirkon työnantajien kannalta	230
	LÄHTEET	233